

بررسی پر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده در نسخ دفاتر درمانی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت ایران در سال ۹۳ و ۹۴

مراد نصری^{۱*}، علی شجاعی^۲

(۱) بیمه سلامت استان ایلام، ایلام، ایران

(۲) بیمه سلامت استان تهران، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۶/۳/۳۰

تاریخ دریافت: ۹۵/۱۱/۲۴

چکیده

مقدمه: امروزه دارو کالایی استراتژیک است که سهم قابل توجهی از سبد هزینه ای خانواده را تشکیل داده و در اقتصاد و سلامت خانواده و جامعه نقش دارد شناخت هزینه های دارویی و آنالیز آن به بهینه نمودن هزینه های دارویی کمک می کند.

مواد و روش ها: جامعه آماری مطالعه شامل داده های موجود در ۶۱ میلیون در سال ۹۳ و ۶۹ میلیون نسخه دارویی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سال ۹۴ که توسط داروخانه به ادارات بیمه سلامت کشور ارسال شده است. با استفاده از سوابق موجود در بانک اطلاعات و پردازش گر بیمه سلامت، داده ها از استان های مختلف کشور دریافت، و به روش سرشماری و با استفاده از نرم افزار های Excel و SPSS21، مورد بررسی آماری قرار گرفتند و نتایج استخراج شد.

یافته های پژوهش: ۸۰٪ هزینه های دارویی در سال ۹۳ توسط ۹/۸۴٪ و در سال ۹۴ توسط ۸/۸۷٪ اقلام مصرف می شود. در سال ۹۳ دارو های اینترفرون ها، انسولین ها، هرسپتین ها، سفیکسیم، هورمون رشد، مایکو فنولات موفتیل، آواستین، آنورو استاتین، سیتوکسی مب و تریپتورلین، و در سال ۹۴ انسولین ها، اینترفرون ها، هرسپتین ها، آواستین، سفیکسیم، هورمون رشد، فاکتور ۸، مایکو فنولات موفتیل، آنورو استاتین و انوکسپارین به ترتیب ۱۰ دارو پر هزینه کشور بودند. در سال ۹۳ گروه های دارویی ضدنئوپلاسم، ضدMS، آنتی بیوتیک، ضد دیابت، مسکن ها، ایمنو ساپرسیو، محرک رشد، ضد فشارخون، برونکو دیلاتور و کاهنده چربی خون و در سال ۹۴ ضد نئوپلاسم، آنتی بیوتیک، ضد دیابت، ضد MS، مسکن ها، ایمنو ساپرسیو، ضد هموفیلی، ضد فشارخون، محرک رشد و برونکو دیلاتور به ترتیب ۱۰ گروه پر هزینه کشور بودند.

بحث و نتیجه گیری: کنترل و نظارت ۱۰٪ اقلام دارویی می تواند ۸۰٪ هزینه های دارویی سازمان را بهینه نماید. و بر هزینه های دارویی کشور و اقتصاد دارو تأثیر زیادی داشته باشد.

واژه های کلیدی: اقلام دارویی، گروه دارویی، بیمه شدگان، بیمه سلامت، هزینه

* نویسنده مسئول: بیمه سلامت استان ایلام، ایلام، ایران

Email: morad_nasry@yahoo.com

Copyright © 2017 Journal of Ilam University of Medical Science. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution international 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits copy and redistribute the material, in any medium or format, provided the original work is properly cited.

مقدمه:

دارو از کالا‌هایی است که در زندگی روزمره انسان وارد شده و نقش مهمی را در بازار خدمات پزشکی و نظام سلامت ایفاء می‌کند از یک طرف چون یک کالا است وابسته به عرضه و تقاضا می‌باشد و از طرف دیگر زندگی صنعتی و شهرنشینی جامعه کنونی آن را به عنوان یک کالای ضروری وارد زندگی انسان نموده است بنا بر این مصرف دارو و قیمت آن تأثیر زیادی بر روی زندگی خانوادگی و اقتصاد سلامت دارد. فرهنگ تجویز دارو توسط اطباء و مصرف آن در جامعه از مسایل مهمی است که باید مد نظر قرار گیرد.

مصرف بی‌رویه و بیش از حد لزوم دارو، علاوه بر تحمیل هزینه‌های بی‌مورد به بیمار و فشاری که بر اقتصاد کشور وارد می‌آورد، سلامتی جامعه را نیز به مخاطره می‌اندازد. چرا که دارو تیغه دو لبه است و بهترین داروها هم عوارض جانبی مضر می‌توانند داشته باشند. بنا بر این همان طور که مصرف به موقع و به اندازه، شفا بخش است، مصرف نابجا و بی‌رویه آن زیانبار است. از سوی دیگر فزونی مصرف دارو سبب افزایش تعهدات مالی سازمان‌ها و شرکت‌های بیمه‌گر در حیطه بیمه درمان شده و با کاهش ذخیره مالی صندوق‌های بیمه، ارائه خدمات تعهد شده به بیمه شدگان را با اشکال مواجه می‌سازد و موجب بالا رفتن حق بیمه و نا رضایتی بیمه شدگان می‌شود و به بیان دیگر آن سرمایه‌ای که باید صرف هزینه‌های ضروری و مفید در جهت درمان بیماران شود، صرف هزینه داروهای غیر ضرور می‌گردد.

هزینه‌های اقلام داروئی از نظر اقتصادی و بار مالی برای بیماران و سازمان‌های فعال در حوزه نظام سلامت نیز مورد توجه است تجویز اقلام داروئی گرانقیمت با وجود مشابه ارزان قیمت آن توسط پزشکان و درخواست داروهای گران قیمت توسط بیماران خصوصاً افرادی که دارای بیمه‌های تکمیلی هستند فشار مالی زیادی را به نظام سلامت وارد می‌کند. میانگین هزینه نسخ دارویی در سال ۹۳ در ایلام ۱۶۲۲۲۸ ریال به ازای هر نسخه بود. (۱). هزینه تحمیلی به سازمان بیمه سلامت برای هر نسخه پزشکان عمومی شهرستان بابل در سال ۱۳۷۸ به طور متوسط ۵۰۱۰ ریال بوده که

در فصل زمستان تا ۵۵۶۰ ریال رسیده است. (۲). میانگین هزینه هر نسخه پزشکان عمومی در استان کرمان در سال ۱۳۸۷ معادل ۲۳۱۱۶ ریال و پزشکان متخصص ۲۸۴۶۳ ریال بود. (۳). در سال ۷۲ از نظر ارزش شربت اکسپکتورانت با ۶/۸۳ میلیارد ریال ۲/۲ درصد کل پر فروش‌ترین داروی سال کشور بود. از کل فروش ۳۱۰ میلیارد ریالی سال ۱۳۷۲ رقم ۷۶/۸ میلیارد ریال شامل ۲۴/۷ درصد کل مربوط به داروهای ضد بیماری‌های عفونی است و داروهای اعصاب با ۴۶/۶ میلیارد ریال یعنی ۱۵ درصد از سهم کل در ردیف دوم قرار گرفته است. (۴). بالا ترین فروش ریالی داروها در سال ۱۳۷۵ به ترتیب به کپسول آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی گرم، قرص رانیتیدین، قرص ASA100mg و آب مقطر اختصاص دارد. (۵). در سال ۹۴ داروهای ۲۰٪ ALBUMIN (HUMAN) 50ML VIAL CLOPIDOGREL 75MG 50ML VIAL AMOXICILLIN 500MG CAP TAB INSULIN ASPART 100IU/ML 3ML FOR INJ METFORMIN HCL 500MG TAB INJ CEFIXIME 400MG TAB TRASTUZUMAB 440MG VIAL BEVACIZUMAB 400MG/16ML VIAL INSULIN GLARGINE 300IU/3ML SOMATROPIN 5MG و PREFILLED PEN 1.5ML PEN پر هزینه‌ترین داروها بوده اند. (۶).

سی قلم دارو اول از نظر میزان هزینه قابل تأمل است. مقاله حاضر که حاصل از نتایج یک مطالعه کشوری است از منظر میزان هزینه به بررسی پر هزینه‌ترین تجویزهای داروئی در نسخ بیمه‌شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴ می‌پردازد. از آن جا که تا کنون مطالعه جامع و کاملی در مورد تجویز پر هزینه‌ترین اقلام داروئی در کشور انجام نشده و صرفاً برخی استان‌ها به صورت محدود اقداماتی را انجام داده‌اند پژوهش‌گران تصمیم گرفتند مطالعه حاضر را به صورت سراسری در سطح کشور انجام دهند تا امکان مقایسه هزینه‌های دارو در استان‌های مختلف را فراهم کنند.

مواد و روش ها:

مقاله حاضر منتج از یک مطالعه مقطعی است که با استفاده از سوابق و مستندات موجود در بانک اطلاعات و پردازش گر سازمان بیمه سلامت انجام شده است، جامعه آماری مطالعه داده های موجود در ۶۱ میلیون در سال ۹۳ و ۶۹ میلیون نسخه دارویی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سال ۹۴ که توسط داروخانه به

ادارات بیمه سلامت کشور ارسال شده است را شامل می شود. با روش سر شماری داده ها موجود از استان های مختلف کشور دریافت، و با استفاده از نرم افزار های ۲۰۰۷ Excel و SPSS21، مورد بررسی آماری قرار گرفتند و نتایج از مقایسه درصد ها و مبالغ کل هزینه به تفکیک اقلام و گروه های دارویی استخراج شد.

یافته های پژوهش:

جدول ۱ پر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده بر اساس شکل و دز دارو در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴

ردیف	پر هزینه ترین اقلام دارویی سال ۹۳	مبلغ سال ۹۳ (ریال)	درصد از کل هزینه	ردیف	پر هزینه ترین اقلام دارویی سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴ (ریال)	درصد از کل هزینه
۱	HERCEPTIN (TRASTUZOMAB) 150 Vial	352,717,205,922	1/99	۱	HERCEPTIN (TRASTUZO MAB) 150 Vial	492,853,866,630	2/17
۲	CEFIXIME 400 mg -Scored Tab	300,404,644,161	1/70	۲	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML	445,101,784,855	1/96
۳	INTERFERON BETA -1A (AVONEX) 6 MIU (30 MCG) -INJ	279,808,509,000	1/58	۳	INTERFERON BETA -1A (AVONEX)6MIU (30MCG) -INJ	421,209,594,016	1/86
۴	trastuzomab(Herceptin)440 mg-vial	243,874,362,166	1/38	۴	BEVACIZUMAB(AVASTI N) 400MCG/16ML VIAL	420,964,650,000	1/86
۵	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	209,083,372,061	1/18	۵	INSULIN ASPART(MIX) 100IU/3ML	409,943,681,086	1/81
۶	SALMETEROL/FLUTICA SONE 25/250 mic -Inhaler	206,074,756,511	1/16	۶	trastuzomab(Herceptin)440 mg-vial	404,816,016,051	1/79
۷	INSULIN /3ML ASPART(MIX)100IU	205,364,321,997	1/16	۷	CEFIXIME 400 mg -Scored FC Tab	333,160,649,242	1/47
۸	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML	203,208,830,709	1/15	۸	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	290,488,540,332	1/28
۹	NOVORAPID FLEXPEN (INSULIN ASPART)100 IUML3ml	200,518,063,809	1/13	۹	CETUXIMAB(ERBITUX) 5MG/20ML	255,843,614,001	1/13
۱۰	CELLCEPT-TAB 500MG	195,414,034,972	1/10	۱۰	INFLIXIMAB INJ 100MG	252,494,820,035	1/11
۱۱	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	195,240,010,250	1/10	۱۱	NOVORAPID FLEXPEN (INSULIN ASPART)100 IU / ML 3 ml	241,413,242,882	1/06
۱۲	FACTOR VII 1.2 mg -Inj	173,133,597,514	0/98	۱۲	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	231,463,666,325	1/02
۱۳	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	172,304,606,764	0/97	۱۳	ANTI HEMOPHILIC FACTOR (Factor VIII) 500 U -Inj	220,191,305,484	0/97
۱۴	CINNOVEX® (INTERFERON BETA -1A) 30MCG	169,709,080,000	0/96	۱۴	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	219,632,913,577	0/97
۱۵	INFLIXIMAB INJ 100MG	166,928,973,450	0/94	۱۵	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	215,049,593,884	0/95
۱۶	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	162,128,650,469	0/91	۱۶	SALMETEROL/FLUTICA SONE 25/250 mic -Inhaler	213,150,163,528	0/94
۱۷	BEVACIZUMAB(AVASTI N) 400MCG/16ML VIAL	154,522,041,770	0/87	۱۷	CO-AMOXICLAV 625 mg -FC Tab	212,301,434,654	0/94
۱۸	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj	151,221,064,397	0/85	۱۸	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	211,331,586,533	0/93
۱۹	CO-AMOXICLAV 625 mg - Tab	150,942,711,036	0/85	۱۹	DEFEROXAMINE MESYLATE 500 mg -Inj	207,570,816,731	0/92
۲۰	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap	148,636,010,504	0/84	۲۰	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	205,524,786,142	0/91

بررسی بر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده در نسخ دفاتر درمانی ... مراد نصری و همکاران

0/82	185,826,093,462	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj	۲۱	0/83	146,651,499,852	AMOXICILLIN 500 mg - Cap	۲۱
0/79	178,483,216,502	TRIPTORELIN 3.75 mg - Inj	۲۲	0/77	137,250,300,441	TRIPTORELIN 3.75 mg - Inj	۲۲
0/75	170,381,544,001	PEGFILGRASTIM (PEGagen) 6MG/0.6ML Inj	۲۳	0/77	135,845,182,500	CETUXIMAB(ERBITUX)5 MG/20ML	۲۳
0/73	166,065,485,095	FACTOR VII 1.2 mg -Inj	۲۴	0/74	130,745,672,874	INTERFERON B 1B 8MEGA -INJ	۲۴
0/71	161,266,050,000	RITUXIMAB 500mg/50 ml-Vial	۲۵	0/73	128,623,001,896	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	۲۵
0/70	159,164,408,527	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg - Cap	۲۶	0/67	118,330,925,065	DEFEROXAMINE MESYLATE 500 mg -Inj	۲۶
0/69	155,790,888,437	BUDESONIDE/FORMOTEROL 320/9MCG -Inhaler	۲۷	0/62	109,793,185,864	CEPHALEXIN 500 mg - Cap	۲۷
0/68	155,208,930,000	GLATIRAMER ACETATE 40MG/M SYRINGE	۲۸	0/59	105,340,390,037	NORDILET 5MG/1.5ML	۲۸
0/68	154,125,450,428	DOCETAXEL 80 mg -Infu	۲۹	0/59	104,792,885,002	RITUXIMAB 500 mg/50 ml-Vial	۲۹
0/66	150,630,632,096	IMIGLUCERASE 400 U - Vial	۳۰	0/58	103,609,911,379	OMEPRAZOLE 20 mg - Cap	۳۰
7,541,449,424,536			جمع مبلغ	5,262,217,802,372			جمع مبلغ
33/26			درصد از کل هزینه	29/70			درصد از کل هزینه

قلم از ۳۰ قلم داروی شایع کشور در سال ۹۳ و ۹۴ مشابه هستند و فقط جایگاه آن ها از نظر رتبه متفاوت است. ویال هرسپتین ۱۵۰ در هر دو سال ۹۳ و ۹۴ بیش ترین میزان هزینه را در بین اقلام دارویی برای سازمان بیمه سلامت و کشور داشته است.

داده های جدول ۱ مقایسه بر هزینه ترین اقلام دارویی در کشور نشان می دهد که ۳۰ قلم دارو بر هزینه اول تجویز شده در دفاتر درمانی، جمعاً ۲۹/۷۰ درصد کل هزینه دارویی بیمه سلامت کشور در سال ۹۳ را به خود اختصاص داده اند این میزان در سال ۹۴ با رشد ۳ درصدی روبرو شده و به ۳۳/۲۶ درصد رسیده است. ۲۴

جدول شماره ۲ بر هزینه ترین داروی تجویز شده بدون توجه به شکل و دز دارو در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴

ردیف	پر هزینه ترین داروهای سال ۹۳	مبلغ سال ۹۳ (ریال)	درصد از کل هزینه	ردیف	پر هزینه ترین داروهای سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴ (ریال)	درصد از کل هزینه
۱	اینترفرون	1,152,726,714,883	6/50	۱	انسولین	1,269,690,687,779	5/60
۲	انسولین	850,245,625,528	4/80	۲	اینترفرون	1,204,664,404,367	5/31
۳	هرسپتین	701,909,112,558	3/96	۳	هرسپتین	926,926,882,680	4/09
۴	سفیکسیم	420,575,857,324	2/37	۴	آواستین	545,736,950,003	2/41
۵	هورمون رشد	405,275,163,814	2/29	۵	سفیکسیم	474,348,868,754	2/09
۶	مایکو فنولات موفتیل	377,990,550,436	2/13	۶	هورمون رشد	457,736,300,822	2/02
۷	آواستین	314,887,938,796	1/78	۷	فاکتور ۸	368,931,625,059	1/63
۸	آتورو استاتین	297,404,504,340	1/68	۸	مایکو فنولات موفتیل	351,585,746,386	1/55
۹	سیتوکسی مب	263,678,358,509	1/49	۹	آتورو استاتین	330,873,169,442	1/46
۱۰	تریپتورلین	263,508,859,318	1/49	۱۰	انوکسا پارین	330,435,187,324	1/46
۱۱	اریتروپویتین	254,583,709,038	1/44	۱۱	کو آموکسی کلاو	330,263,109,285	1/46
۱۲	سالمترول فلوتیکازون	241,527,478,341	1/36	۱۲	سیتوکسی مب	303,916,246,002	1/34
۱۳	کو آموکسی کلاو	234,199,241,802	1/32	۱۳	اریترو پویتین	295,997,193,673	1/31
۱۴	آزیترومایسین	227,913,230,188	1/29	۱۴	آزیترومایسین	284,388,534,477	1/25
۱۵	داستاکسل	227,902,164,995	1/29	۱۵	سالمترول فلوتیکازون	255,867,164,576	1/13
۱۶	ریتوکسیمب	215,818,234,982	1/22	۱۶	آموکسی سیلین	253,731,798,253	1/12
۱۷	انوکسپارین	210,567,288,916	1/19	۱۷	اینفلکسی مب	253,625,120,034	1/12
۱۸	فیلگراستیم	200,604,403,641	1/13	۱۸	تریپتورلین	253,228,328,606	1/12
۱۹	اینفلکسی مب	190,843,573,473	1/08	۱۹	گلاتیرامر استات	240,905,629,100	1/06
۲۰	فاکتور ۷	180,947,617,827	1/02	۲۰	داستاکسل	226,051,161,277	1/00

0/97	220,666,976,912	متفورمین	۲۱	1/01	178,512,676,465	اکسالیلاتین	۲۱
0/95	215,666,128,499	ریتوکسیمب	۲۲	0/99	175,098,253,383	آموکسی سیلین	۲۲
0/92	207,570,816,731	دفرکسامین	۲۳	0/95	169,065,162,385	متفورمین	۲۳
0/86	194,560,244,001	پگ فیلگراستیم	۲۴	0/88	156,698,736,711	گاباپنتین	۲۴
0/79	178,525,922,262	گاباپنتین	۲۵	0/74	131,173,552,701	بورترزومیب	۲۵
0/78	176,279,540,050	بودزوناید	۲۶	0/74	130,410,312,314	لوزارتان پتاسیم	۲۶
0/74	167,006,788,595	فاکتور ۷	۲۷	0/71	125,732,849,189	مسالازین	۲۷
0/73	165,731,645,906	مسالازین	۲۸	0/70	123,433,803,034	سفالکسین	۲۸
0/71	161,404,415,595	تاکرولیموس	۲۹	0/69	123,042,431,229	تاکرولیموس	۲۹
0/70	159,852,349,150	لوزارتان پتاسیم	۳۰	0/69	122,995,082,906	پکلی تاکسل	۳۰
10,806,168,935,600			جمع مبلغ	8,669,272,489,026			جمع مبلغ
47/66			درصد از کل هزینه	48/92			درصد از کل هزینه

هرسپتین ها در دو سال ۹۳ و ۹۴ سه دارو اول و پر هزینه اقلام دارویی سازمان بیمه سلامت کشور هستند که در سال ۹۳ جمعاً ۱۵/۲۶ درصد و در سال ۹۴ مجموعاً ۱۵ درصد هزینه های سازمان بیمه سلامت را به خود اختصاص داده اند.

داده های جدول شماره ۲ نشان می دهد که ۳۰ قلم دارو اول پر هزینه کشور بدون توجه به شکل و دز دارو در سال ۹۳ مجموعاً ۴۸/۹۲ درصد و در سال ۹۴ با کاهش تقریبی ۱ درصد ۴۷/۶۶ درصد کل هزینه های دارویی سازمان بیمه سلامت کشور را به خود اختصاص داده اند. در این میان اینترفرون ها، انسولین ها و

جدول ۳ تکرار پر هزینه ترین اقلام دارویی در ۳۰ قلم دارویی پر هزینه اول استان ها در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴

سال ۹۴	پر هزینه ترین اقلام دارویی سال ۹۴	ردیف	سال ۹۳	پر هزینه ترین اقلام دارویی سال ۹۳	ردیف
31	CEFIXIME 400 mg -Scored FC Tab	۱	31	CEFIXIME 400 mg -Scored FC Tab	۱
30	CO-AMOXICLAV 625 mg -FC Tab	۲	31	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	۲
30	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IU/3ML	۳	30	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	۳
29	INSULIN ASPART(MIX)100IU/3ML	۴	29	CO-AMOXICLAV 625 mg -FC Tab	۴
28	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	۵	29	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap	۵
28	ATORVASTATINE 20 mg -Tab	۶	28	SALMETEROL/FLUTICASONE 25/250 mic -Inhaler	۶
28	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	۷	27	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	۷
27	INTERFERON BETA -1A (AVONEX) 6 MIU (30 MCG) -INJ	۸	26	INTERFERON BETA -1A (AVONEX) 6 MIU (30 MCG) -INJ	۸
27	METFORMIN HCL 500 mg -FC Tab	۹	26	INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN- 300IU/3ML	۹
27	MYCOPHENOLATE MOFETIL 500mg -tab	۱۰	26	CELLCEPT-TAB 500MG	۱۰
25	BEVACIZUMAB(AVASTIN) 400MCG/16ML VIAL	۱۱	26	AMOXICILLIN 500 mg -Cap	۱۱
25	SALMETEROL/FLUTICASONE 25/250 mic -Inhaler	۱۲	26	ENOXAPARINE 40 mg/0.4 ml -Inj	۱۲
23	AZITHROMYCIN (AS EIHYDRATE) 250 mg -Cap	۱۳	24	TRIPTORELIN 3.75 mg -Inj	۱۳
22	HERCEPTIN (TRASTUZOMAB) 150 Vial	۱۴	23	INSULIN ASPART(MIX)100IU/3ML	۱۴
21	NOVORAPID FLEXPEN(INSULIN ASPART)100 IU / ML 3 ml	۱۵	22	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu - Inj	۱۵
21	trastuzomab(Herceptin)440mg-vial	۱۶	21	HERCEPTIN (TRASTUZOMAB) 150 Vial	۱۶
20	INFLIXIMAB INJ 100MG	۱۷	21	trastuzomab(Herceptin)440mg-vial	۱۷
20	TRIPTORELIN 3.75 mg -Inj	۱۸	21	CEPHALEXIN 500 mg -Cap	۱۸
19	CETUXIMAB(ERBITUX)5MG/20ML	۱۹	20	CINNOVEX® (INTERFERON BETA - 1A) 30MCG	۱۹
19	ERYTHROPOIETIN (EPOETIN) 4000 iu -Inj	۲۰	18	INFLIXIMAB INJ 100MG	۲۰
19	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	۲۱	17	SOMATROPIN 5 mg/1.5 ml -Pen (Inj)	۲۱
16	CEPHALEXIN 500 mg -Cap	۲۲	15	NORDILET 5MG/1.5ML	۲۲

بررسی بر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده در نسخ دفاتر درمانی ... مراد نصری و همکاران

13	BUDESONIDE/FORMOTEROL 320/9MCG - Inhaler	۲۳	15	OMEPRAZOLE 20 mg -Cap	۲۳
13	DEFEROXAMINE MESYLATE 500 mg -Inj	۲۴	14	BEVACIZUMAB(AVASTIN) 400MCG/16ML VIAL	۲۴
12	ANTI HEMOPHILIC FACTOR (Factor VIII) 500 U -Inj	۲۵	14	NOVORAPID FLEXPEN(INSULIN ASPART)100 IU / ML 3 ml	۲۵
12	Fingolimod Hcl 0.5 mg -cap	۲۶	12	CETUXIMAB(ERBITUX)5MG/20ML	۲۶
12	GLATIRAMER ACETATE 40MG/M SYRINGE	۲۷	12	INTERFERON B 1A(REBEIF) 6MIU_22MCG -INJECTION	۲۷
12	INTERFERON BETA - 1A (REBIF) 12 miu 44 mcg/0.5ml	۲۸	11	GABAPENTIN 300 mg -Cap	۲۸
12	PEGFILGRASTIM (PEGagen) 6MG/0.6ML Inj	۲۹	10	INTERFERON B 1B 8MEGA -INJ	۲۹
11	OMEPRAZOLE 20 mg -Cap	۳۰	10	RITUXIMAB 500 mg/50 ml-Vial	۳۰

و INSULIN GLARGIN (LANTUS و SLOSTAR) PEN- 300IN/3ML در ۳۰ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده اند. در مجموع ۳۰ قلم دارو اول پر هزینه سازمان بیمه سلامت کشور حداقل در ۱۰ استان جزء ۳۰ قلم دارو پر هزینه استان بوده اند.

داده های جدول ۳ مقایسه تکرار پر هزینه ترین اقلام دارویی در کشور نشان می دهد که CEFIXIME 400 mg Tab در سال ۹۳ و ۹۴ در ۳۱ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده است. در سال ۹۳ قرص ATORVASTATINE 20mg در ۳۱ استان و در سال ۹۴ قرص CO-AMOXICLAV 625 mg

جدول ۴ پر هزینه ترین گروه دارویی تجویز شده در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و ۹۴

ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۳	مبلغ سال ۹۳	درصد از کل هزینه	ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۴	مبلغ سال ۹۴	درصد از کل هزینه
۱	ضد نئوپلاسم	3,469,105,280,451	20/0	۱	ضد نئوپلاسم	4,087,368,843,028	18/0
۲	آنتی بیوتیک	1,571,347,239,837	9/0	۲	آنتی بیوتیک	1,955,112,284,527	8/0
۳	ضد MS	1,224,929,878,483	7/0	۳	ضد دیابت	1,601,772,675,483	7/0
۴	ضد دیابت	1,125,484,219,100	6/0	۴	ضد MS	1,397,427,120,468	6/0
۵	مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب)	1,025,070,900,943	5/0	۵	مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب)	1,321,614,240,545	6/0
۶	ایمنو ساپرسیو	982,989,192,341	5/0	۶	ایمنو ساپرسیو	1,300,536,613,294	5/0
۷	محرك رشد	489,020,996,044	2/0	۷	ضد هموفیلی	575,318,339,124	2/0
۸	ضد فشارخون	430,675,344,151	2/0	۸	ضد فشارخون	541,960,814,908	2/0
۹	برونکو دیلاتور	389,672,473,656	2/0	۹	محرك رشد	537,484,866,109	2/0
۱۰	پایین آورنده چربی خون	362,938,705,266	2/0	۱۰	برونکو دیلاتور	486,833,588,077	2/0
	جمع مبلغ	11,071,234,230,272			جمع مبلغ	13,805,429,385,563	
	درصد از کل هزینه	60/0%			درصد از کل هزینه	58/0%	

نشان می دهند که در سال ۹۳ در مجموع ۶۰ درصد و در سال ۹۴ جمعاً ۵۸ درصد از کل هزینه های دارویی به ۱۰ گروه اول پر هزینه تعلق گرفته است. به عبارت دیگر ۱۰ گروه دارویی پر هزینه اول ۶۰ درصد کل هزینه های دارویی در سال ۹۳ و ۵۸ درصد در سال ۹۴ را به خود اختصاص داده اند.

داده های جدول شماره ۴ نشان می دهد که از ۱۰ گروه دارویی پر هزینه سازمان بیمه سلامت ۹ گروه دارویی در سال ۹۳ و ۹۴ مشابه اند هر چند که در جایگاه برخی گروه ها تغییراتی مشاهده می شود اما گروه دارویی پایین آورنده چربی خون در سال ۹۳ جای خود را به گروه دارویی ضد هموفیلی داده است. داده ها هم چنین

جدول ۵ تکرار بر هزینه ترین گروه دارویی تجویز شده در نسخ بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و

۹۴

ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۳	فراوانی تکرار سال ۹۳	ردیف	پر هزینه ترین گروه دارویی سال ۹۴	فراوانی تکرار سال ۹۴
۱	آنتی بیوتیک	31	۱	آنتی بیوتیک	31
۲	ایمنو ساپرسیو	31	۲	ایمنو ساپرسیو	31
۳	ضد MS	31	۳	ضد MS	31
۴	ضد دیابت	31	۴	ضد دیابت	31
۵	ضد نئوپلاسم	31	۵	ضد نئوپلاسم	31
۶	مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب)	31	۶	مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب)	31
۷	ضد فشارخون	29	۷	ضد فشارخون	26
۸	برونکو دیلاتور	23	۸	برونکو دیلاتور	22
۹	محرك رشد	20	۹	محرك رشد	18
۱۰	پایین آورنده چربی خون	18	۱۰	ضد هموفیلی	12
۱۱	دفع کننده آهن	7	۱۱	پایین آورنده چربی خون	9
۱۲	محرك کلونی گرانولوسیت	7	۱۲	ضد انعقاد خون	9
۱۳	ضد انعقاد خون	6	۱۳	دفع کننده آهن	7
۱۴	ضد کم خونی	5	۱۴	ضد کم خونی	5
۱۵	ضد هموفیلی	4	۱۵	محرك تخمک گذاری	4
۱۶	آنتی اسید	3	۱۶	محرك کلونی گرانولوسیت	3
۱۷	جایگزین آنزیم	1	۱۷	آنتی اسید	2
۱۸	ویتامین	1	۱۸	جایگزین آنزیم	2
			۱۹	آنتی ویروس	1
			۲۰	ایمنو گلوبولین	1
			۲۱	ضد موکو پلی ساکاریدوز	1
			۲۲	مکمل کلسیم	1
			۲۳	ویتامین	1

۲۲ و ۱۸ استان پر هزینه ترین گروه های دارویی بوده اند.

گروه دارویی پایین آورنده چربی خون دهمین گروه دارویی پر هزینه در سال ۹۳ که در ۱۸ استان کشور جزء ۱۰ گروه دارویی پر هزینه بود اما در سال ۹۴ این گروه دارویی جای خود را به گروه دارو های ضد هموفیلی داد که این گروه در ۱۲ استان در سال ۹۴ جزء ۱۰ گروه دارویی پر هزینه بود.

داده های جدول ۵ نشان می دهد که گروه های دارویی، (۶،۷) آنتی بیوتیک، ایمنو ساپرسیو، ضد MS، ضد دیابت، ضد نئوپلاسم و مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب) در تمام استان های کشور (۳۱ استان) پر هزینه ترین گروه های دارویی هستند که در نسخ بیمه شدگان بیمه سلامت تجویز شده اند.

گروه های دارویی ضد فشار خون، محرك رشد و برونکو دیلاتور سه گروه بعدی هستند که در سال ۹۳ به ترتیب در ۲۹، ۲۳ و ۲۰ استان و در سال ۹۴ در ۲۶،

بررسی بر هزینه ترین اقلام دارویی تجویز شده در نسخ دفاتر درمانی ... مراد نصری و همکاران

جدول ۶ بر هزینه ترین اقلام از گروه‌های دارویی ده گانه تجویز شده در نسخ بیمه‌شدگان سازمان بیمه سلامت در سطح کشور در سال ۹۳ و

۹۴

مبلغ سال ۹۴	نام دارو سال ۹۴	گروه دارویی سال ۹۴	سال ۹۳	نام دارو سال ۹۳	گروه دارویی سال ۹۳
901,879,780,681	هرسپتین	ضد نئوپلاسم	686,830,467,559	هرسپتین	ضد نئوپلاسم
535,300,950,004	آواستین		310,913,488,795	آواستین	
295,095,914,002	سیتوکسی مب		255,462,523,819	تریپتورلین	
459,118,622,804	سفیکسیم	آنتی بیوتیک	405,908,573,970	سفیکسیم	آنتی بیوتیک
317,471,748,748	کو آموکسی کلاو		224,718,798,976	کو آموکسی کلاو	
276,603,881,676	آزیترومایسین		221,762,925,208	آزیترومایسین	
1,215,433,672,099	انسولین	ضد دیابت	1,138,207,156,482	اینترفرون	ضد MS
210,796,348,312	متفورمین		63,816,852,000	فینگولیمد	
64,862,708,488	پیوگلیتازون		22,905,870,000	ناتالیزومب	
1,182,949,371,468	اینترفرون	ضد MS	821,941,601,750	انسولین	ضد دیابت
127,215,300,000	فینگولیمد		161,627,593,764	متفورمین	
87,262,448,999	ناتالیزومب		51,115,954,243	پیوگلیتازون	
248,164,120,020	اینفلکسی مب	مسکن‌ها	187,871,773,472	اینفلکسی مب	مسکن‌ها (ضد)
167,635,165,050	بودزوناید	(ضد التهاب، ضد درد، ضد تب)	120,625,996,601	مسالازین	التهاب، ضد درد، ضد تب
157,393,387,348	مسالازین		103,667,744,536	بودزوناید	
345,589,531,986	مایکوفنولات موفتیل	ایمنوساپرسیو	372,942,152,436	مایکوفنولات موفتیل	ایمنو ساپرسیو
239,063,179,099	گلایترامر استات		121,515,149,729	تاکرولیموس	
159,297,532,595	تاکرولیموس		121,086,450,361	گلایترامر استات	
363,778,317,059	فاکتور ۸	ضد هموفیلی	395,023,411,800	هورمون رشد	محرك رشد
165,807,788,594	فاکتور ۷		93,411,025,844	اوکتروتاید	
41,883,233,469	فاکتور ۹		580,908,499	اکساندرولون	
152,206,829,490	لوزارتان پتاسیم	ضد فشارخون	124,221,501,395	لوزارتان پتاسیم	ضد فشار خون
79,849,778,362	والسارتان		46,872,196,642	والسارتان	
55,972,285,179	آملودیپین		41,225,532,365	آملودیپین	
443,476,840,809	هورمون رشد	محرك رشد	231,812,031,750	سالمتروپول فلوئیکازون	برونکو دیلاتور
93,333,602,700	اوکتروتاید		88,243,069,087	سالیوتامول	
661,895,999	اکساندرولون		25,714,025,718	تنوفیلین	
243,250,923,375	سالمتروپول فلوئیکازون	برونکو دیلاتور	280,154,612,490	آتورواستاتین	پایین آورنده چربی خون
120,493,427,354	سالیوتامول		54,098,381,449	جم فیروزیل	
46,744,444,381	اسپیروا		10,307,418,610	سیمواستاتین	

آورنده چربی خون دارو آتورواستاتین و در سال ۹۴ در گروه دارویی ضد هموفیلی دارو فاکتور ۸ بر هزینه ترین دارو بوده است.

بحث و نتیجه گیری:

نتایج داده‌ها نشان داد که به طور متوسط در کل کشور در سال ۹۳ جمعاً ۲۲۹۳ و در سال ۹۴ تعداد ۲۰۸۰ قلم دارو تجویز شده است ۸۰ درصد هزینه‌های دارویی ادارات کل بیمه سلامت کشور در سال‌های ۹۳ و ۹۴ توسط کم تر از ۱۰ درصد اقلام دارویی تجویز شده در

داده‌های جدول ۶ نشان می‌دهد که در گروه دارویی ضد نئوپلاسم دارو هرسپتین، در گروه آنتی بیوتیک‌ها دارو سفیکسیم، در گروه ضد MS دارو اینترفرون، در گروه ضد دیابت دارو انسولین، در گروه مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب) دارو اینفلکسی مب، در گروه ایمنو ساپرسیوها دارو مایکوفنولات موفتیل، در گروه محرك رشد دارو هورمون رشد، در گروه ضد فشارخون دارو لوزارتان پتاسیم، در گروه برونکو دیلاتور دارو سالمتروپول فلوئیکازون در هر دو سال ۹۳ و ۹۴ بر هزینه ترین دارو بوده است. اما در سال ۹۳ گروه دارویی پایین

دفا تر درمانی بیمه شدگان سازمان بیمه سلامت هزینه می شود. به این معنی که ۸۰ درصد هزینه های دارویی سازمان به طور متوسط در سال ۹۳ توسط ۹/۸۴ درصد (۲۲۶ قلم) و در سال ۹۴ توسط ۸/۸۷ درصد (۱۸۵ قلم) اقلام مصرف می شود در واقع کنترل و نظارت بر این میزان اقلام دارویی می تواند ۸۰ درصد هزینه های دارویی را بهینه نماید.

نتایج حاصل از توصیف داده های نشان می دهد که ۳۰ قلم دارو پر هزینه اول تجویز شده در دفاتر درمانی بیمه سلامت کشور جمعاً ۲۹/۷۰ درصد کل هزینه دارویی بیمه سلامت کشور در سال ۹۳ را به خود اختصاص داده اند این میزان در سال ۹۴ با رشد ۳ درصدی روبرو شده و به ۳۳/۲۶ درصد رسیده است. ۲۴ قلم از ۳۰ قلم داروی پر هزینه کشور (جدول ۱) در سال ۹۳ و ۹۴ مشابه هستند و فقط جایگاه آن ها از نظر رتبه متفاوت است. و در سال ۹۳ و ۹۴ فقط ۶ قلم از ۳۰ قلم اول پر هزینه تغییر نموده اند. CEFIXIME 400mg Tab در سال ۹۳ و ۹۴ در ۳۱ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده است. در سال ۹۳ قرص ATORVASTATINE 20mg در ۳۱ استان و در سال ۹۴ قرص CO-AMOXICLAV 625mg و INSULIN GLARGIN (LANTUS SLOSTAR) PEN-300IN/3ML در ۳۰ استان کشور جزء پر هزینه ترین اقلام دارویی بوده اند. در مجموع ۳۰ قلم دارو اول پر هزینه سازمان بیمه سلامت کشور، حداقل در ۱۰ استان جزء ۳۰ قلم دارو پر هزینه استان بوده اند. نتایج مطالعه با گزارش منتصری از بالا ترین فروش ریالی داروها در سال ۱۳۷۵ که به ترتیب کپسول آموکسی سیلین ۵۰۰ میلی گرم، قرص رانیتیدین، قرص ASA100mg و آب مقطر عنوان نموده و هم چنین بررسی تفکیکی دارو ها که اولین داروی پر فروش سال ۱۹۹۷ ایران، آموکسی سیلین با ارزش ۱۳/۷ میلیون دلار و سپس رانیتیدین ۹/۴ میلیون دلار و آمپی سیلین ۷/۸ میلیون دلار بودند تطبیق دارد (۹).

نتایج هم چنین نشان می دهد که ۳۰ دارو (بدون توجه به شکل و دز) اول پر هزینه کشور در سال ۹۳ مجموعاً ۴۸/۹۲ درصد و در سال ۹۴ با کاهش تقریبی ۱ درصد

۴۷/۶۶ درصد کل هزینه های دارویی سازمان بیمه سلامت کشور را به خود اختصاص داده اند. در این میان اینترفرون ها، انسولین ها و هرسپتین ها در دو سال ۹۳ و ۹۴ سه دارو اول و پر هزینه اقلام دارویی سازمان بیمه سلامت کشور هستند که در سال ۹۳ جمعاً ۱۵/۲۶ درصد و در سال ۹۴ مجموعاً ۱۵ درصد هزینه های سازمان بیمه سلامت را به خود اختصاص داده اند. سفیکسیم اولین آنتی بیوتیکی است که به عنوان چهارمین قلم دارویی پر هزینه ۲/۳۷ درصد در سال ۹۳ و ۲/۰۹ درصد در سال ۹۴ از هزینه ها را تشکیل داده است. هورمون رشد نیز سهم قابل توجهی از هزینه (۲/۲۹) درصد در سال ۹۳ و ۲/۰۲ درصد در سال ۹۴) را به خود اختصاص داده و عنوان پنجمین قلم دارویی پر هزینه سازمان را در سال ۹۳ و ۹۴ به خود گرفته است. و همین طور داروهای بیماران خاص و صعب العلاج در بین اقلام پر هزینه تا ۳۰ قلم داروی گزارش شده، مشاهده می شود که هر کدام به نوبه خود قابل بررسی هستند اما دارو های ضد انعقاد خون مانند انوکسا پارین نیز در میان اقلام پر هزینه به چشم می خورد این دارو ۱/۴۶ درصد در سال ۹۳ و ۱/۱۹ درصد در سال ۹۴ هزینه ها را داشته است. نتایج حاصله با گزارش موارد اقلام پر هزینه سال ۹۴ و هم چنین گزارش خبرگزاری ایسنا در سال ۹۱ در خصوص ۱۵ قلم دارو پر هزینه کشور، (۹،۱۰) و مقاله نصری در سال ۹۳، مطابقت دارد (۱).

برخی داروهای موجود در ۳۰ قلم پر هزینه سازمان بیمه سلامت مانند سفیکسیم، گابا پنتین، کوآموکسی کلاو، آموکسی سیلین، متفورمین، لوزارتان پتاسیم، سفالکسین و آتورو استاتین در لیست ۳۰ قلم دارو شایع تجویزی هم وجود دارند. این تعداد دارو هم جزء شایع ترین و هم پر هزینه ترین داروها هستند.

نتایج نشان می دهد که از ۱۰ گروه دارویی پر هزینه سازمان بیمه سلامت ۹ گروه دارویی ضد نئو پلاسم، آنتی بیوتیک، ضد MS، ضد دیابت، مسکن ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب)، ایمنو ساپرسیو، محرک رشد، ضد فشار خون و برونکو دیلاتور در سال ۹۳ و ۹۴ مشابهند هر چند که در جایگاه برخی گروه ها تغییراتی مشاهده می شود. اما گروه دارویی پایین آورنده چربی

شده است (۹). گزارشی در سال ۱۹۹۷ اعلام داشت که بیشترین درصد مصرف دارویی ایران مربوط به آنتی بیوتیک‌ها (۲۵٪) به ارزش ۹۲ میلیون دلار و داروهای CNS به میزان ۶۱ میلیون دلار و گوارشی ۳۱ میلیون دلار و کمترین مربوط به داروهای ضد سرطان (۸/۱٪) می‌باشد. مقایسه نتایج مطالعه با مطالعات قبلی در مورد گروه آنتی بیوتیک‌ها هم خوانی و با سایر گروه‌ها مغایر است. روند تغییرات ایجاد شده در مورد داروهای پر هزینه نشان می‌دهد که داروهای ضد سرطان که در سال ۱۹۹۷ (۱۳۷۶) در ایران کمترین میزان هزینه را داشته‌اند، (۱۳). اکنون در سال ۹۳ و ۹۴ بالا ترین رقم ریالی هزینه را به خود اختصاص داده اند جای بسیار نگرانی دارد و توجه جدی مسئولین به شیوع سرطان‌ها در کشور را می‌طلبد.

نتایج حاصله نشان می‌دهد که در گروه دارویی ضد نئوپلاسم دارو هرسپتین، در گروه آنتی بیوتیک‌ها دارو سفیکسیم، در گروه ضد MS دارو اینترفرون، در گروه ضد دیابت دارو انسولین، در گروه مسکن‌ها (ضد التهاب، ضد درد، ضد تب) دارو اینفلکسی‌مب، در گروه ایمنو ساپرسیوها دارو مایکو فنولات موفتیل، در گروه محرک رشد دارو هورمون رشد، در گروه ضد فشار خون دارو لوزارتان پتاسیم، در گروه برونکو دیلاتور دارو سالمترول فلوتیکازون در هر دو سال ۹۳ و ۹۴ پر هزینه ترین دارو بوده است. اما در سال ۹۳ گروه دارویی پایین آورنده چربی خون دارو آتورواستاتین و در سال ۹۴ در گروه دارویی ضد هموفیلی دارو فاکتور ۸ پر هزینه ترین دارو بوده است. نتایج این مطالعه با نتایج گزارش ایسنا از پر هزینه ترین دارو‌ها در سال ۹۱، گزارش حسینی در مورد پر فروش ترین دارو‌ها، (۱۰) در سال ۹۴ و مقاله نصری در مورد پر هزینه ترین دارو‌ها در سال ۹۳ در استان ایلام، هم خوانی دارد. (۱). هم چنین با گزارش عسگری راد در سال ۸۰-۱۳۷۹ در مطالعه خود که اعلام نموده در بین آنتی بیوتیک‌ها پنی‌سیلین‌ها بیشترین مصرف را داشته‌اند هم خوانی ندارد (۱۰).

پیشنهادات:

- توجه کافی به بحث مدیریت هزینه‌های دارو و مصرف بی رویه آن با توجه ویژه به عوارض دارویی و هزینه‌های تحمیلی عوارض دارویی به سازمان.

خون در سال ۹۳ جای خود را به گروه دارویی ضد هموفیلی داده است. نتایج هم چنین نشان می‌دهند که در سال ۹۳ در مجموع ۶۰ درصد و در سال ۹۴ جمعاً ۵۸ درصد از کل هزینه‌های دارویی به ۱۰ گروه اول پر هزینه تعلق گرفته است. به عبارت دیگر ۱۰ گروه دارویی پر هزینه اول ۶۰ درصد کل هزینه‌های دارویی در سال ۹۳ و ۵۸ درصد در سال ۹۴ را به خود اختصاص داده‌اند. پیشرفت دانش پزشکی و تکنولوژی جدید در درمان بیماری‌ها و متأسفانه رشد قابل توجه بیمارهای صعب‌العلاج، گسترش دیابت و فشارخون باعث شده است که هزینه‌های دارویی نظام سلامت بیش از همه به سمت این بیماری‌ها سوق داده شوند به طوری که قریب ۶۰ درصد از هزینه‌های دارویی سازمان بیمه سلامت به این ۱۰ گروه دارویی در سال‌های ۹۳ و ۹۴ تعلق گرفته است. سازمان بیمه سلامت ایران از یک طرف مشتاق است تا هزینه سلامتی بیمه شدگان خود را در حد اعلاای خود تأمین کند و از طرفی با کمبود منابع مالی پایدار مواجه است بنا بر این ناگزیر به مدیریت منابع مالی خود است اگر سازمان بیمه سلامت بتواند با تهیه برش استانی این ۱۰ گروه دارویی در راستای بهینه سازی تجویز آن‌ها گام بر دارد و با تهیه گاید لاین مناسب درمان را در مسیر درست هدایت کند ۶۰ درصد هزینه سالانه دارویی خود را بهینه سازی خواهد کرد. نتایج مقاله در این قسمت با گزارش منتصری در وضعیت دارویی کشور در سال ۶۸ که گروه‌های دارویی آنتی بیوتیک‌ها، سیستم اعصاب مرکزی، تغذیه ای، تنفسی، گوارشی و موضعی پر فروش ترین از نظر ریالی عنوان کرد، (۱۱). هم چنین با گزارش منتصری در بررسی وضعیت دارویی در پنج ساله ۷۴-۷۰ در پنج سال به طور پیوسته داروهای ضد بیماری‌های عفونی اولین گروه درمانی، داروهای اعصاب شامل مسکن و آرام بخش‌ها تقریباً در تمام سال‌ها در ردیف دوم بعد از آن‌ها داروهای تنفسی، تغذیه ای و گوارشی قرار گرفته‌اند. (۱۲). گزارش منتصری در سال ۷۵ حاکی از آن است که داروهای ضد بیماری‌های عفونی هم چنان حرف اول را می‌زنند. اما مرتباً از سهم آن‌ها کاسته شده و به سهم داروهای قلبی عروقی و اعصاب و روان افزوده

سپاسگزاری

بدینوسیله از همکاری همه اساتید ارجمند و گرانقدر آقایان برزگر، دکتر ریاضیات، دکتر الهامی، رمضان‌خانی، رحیمی و سرکاران خانم دکتر حسینی، روزبهانی و درخشان تشکر و قدردانی می‌شود.

- تعامل قوی تر با شرکای اجتماعی از جمله دانشگاه علوم پزشکی، سازمان نظام پزشکی، گروه های علمی تخصصی پزشکی، سازمان‌های بیمه‌گر پایه و بیمه های تکمیلی، بیمارستان ها، انجمن دارو سازان و سازمان غذا و دارو برای رعایت بهتر و بیشتر مقررات بیمه ای و ضوابط فنی و علمی.
- توجه به آموزش و توانمند سازی بیمه شدگان در سطح کشور به طوری که هر بیمه شده یک ناظر برای سازمان باشد (طرح تأمین ناظر برای نظارت همگانی).

References

- Nasri M. Review the most commonly pharmaceutical items prescribed in the prescriptions of medical offices insureds of the health insurance organization in 2014. *Proce Int Con* 2015; 2: 129.
- Moghadamnia A, Zahedpasha Y. [Analysis of indexes of prescription writing in terms of prescribing patterns in general practitioners' prescriptions in Babel at 1999]. *Sci Res J Med Uni Babel* 2000; 2: 21-6. (Persian)
- ZareShahi R. [Evaluation the indexes of medicines rational prescription in the prescriptions physicians in Kerman province in 2008]. *J Rafsanjan Med Sci Uni* 2012; 11: 32-8. (Persian)
- Nabavizadeh H, Khoshnevisan F. [Drug interactions in general practitioners prescriptions of Yasouj County]. *Armaghane Danesh* 2002; 7: 53 -60. (Persian)
- Montaseri A. [The Country pharmaceutical situation in 1993]. *Razi J* 1994; 8: 30-6. (Persian)
- Scientific committee of evaluation of the isfahan prescriptions. [The most common drawbacks the prescriptions of physicians]. *House J Med Coun* 1997; 2: 13-20. (Persian)
- Sami P. [Comprehensive reference of Iranian generic drugs]. *Bashari* 2012; 3:11-6. (Persian)
- Amini E. *Comprehensive information official medications of Iran and the world*. 2th. Tehran Roshan Ketab Publication. 2013. p.132-4.
- Montaseri A, Mahalati V, Parvar Gh. [Look at the pharmaceutical statistics of 1996]. *Razi J* 1997; 8: 39-43. (Persian)
- Nasri M. [Investigating the number of pharmaceutical items in the prescriptions of general physicians and specialists under contract with the directorate general of health services insurance of Ilam province in august and september 2000]. *Mag Gene Insu Health Serv* 2001; 19:22-7. (Persian)
- Montaseri A. [The country pharmaceutical situation in 1989]. *Razi J* 1989; 1: 45-55. (Persian)
- Montaseri A, Mahalati V, Parvar Gh. [Report to evaluate the Pharmaceutical situation in the last five years 1991-1995]. *Razi J* 1996; 8: 78-86. (Persian)
- Agheli H. [Study of the major cause's excessive consumption of drugs in the Ramhormoz County]. *Med Mag* 1993; 119:13-21. (Persian)

Investigating the Most Expensive Prescribed Items in the Prescriptions of Treatment Office of the Insured of Health Insurance Organization in 2014 and 2015

Nasri M¹, Shojaie²

(Received: February 12, 2017 Accepted: June 20, 2017)

Abstract

Introduction: Today, medicine is a strategic commodity that has a significant share of total household expenditure baskets and plays a role in the economy and the health of the family and society. Recognizing the pharmaceutical costs and its analysis help to optimize the pharmaceutical costs.

Materials & methods: The statistical population of the study included existing data on 61 million prescriptions in 2014 and 69 million prescriptions of insured of the Health Insurance Organization in 2015 that was sent by the pharmacy to departments of health insurance. Using existing records in the database and health insurance processor, data received from different provinces were analyzed by census method and using the software Excel 2007 and SPSS21, and results were extracted.

Findings: 80% of pharmaceutical costs in 2014 was used by 9.84% and in 2015 is consumed by the 8.87% of items. In 2014, drugs like interferon, insulin, Herceptin, cefixime, growth hormone, mycophenolate mofetil, Avastin, atorvastatin, Cytotoxic

Mab and Tryptorlin, and in 2015, insulin, interferon, Herceptin, Avastin, cefixime, growth hormone, Factor 8, mycophenolatemofetil, atorvastatin and enoxaparin, were 10 expensive drugs to the country, respectively. In 2014 pharmaceutical groups of anti-neoplasm, anti-MS, antibiotics, antidiabetic, analgesics, immunosuppressive, growth, antihypertensives, bronchodilators and lipid lowering and in 2015 anti-neoplastic, antibiotic, anti-diabetic, anti-MS, analgesics, immunosuppressive, anti-hemophilia, blood pressure, growth and bronchodilator, were 10 groups costly to the country, respectively.

Discussion & conclusions: Monitoring and control 10% of Pharmaceuticals items can optimize 80% of pharmaceutical costs of organizations and have a considerable impact on the economy of the medicine of the country's pharmaceutical costs and medication economy.

Keywords: Pharmaceuticals items, Pharmaceuticals group, The Insured, Health insurance, Cost

1. Health Insurance Ilam Province, Ilam, Iran

2. Health Insurance Tehran Province, Tehran, Iran

* Correspondin author Email- morad_nasry@yahoo.com